ת"א 71069-05-23 פואה נ' אלזם ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת ודאד יונס גנאים

תובע **יהודה פואה**
ע"י ב"כ עוה"ד ליטווק

נגד

נתבעים **1. ענת אלזם**
2. שי אילן
ע"י ב"כ עוה"ד וינד

פסק דין

התובע הגיש תביעת פיצויים בגין פרסום לשון הרע נגד הנתבעים בגין פרסומים בפייסבוק בהם כינו אותו "פדופיל". על פי הנטען, ביום 2.5.23 פרסמה הנתבעת כי התובע הינו פדופיל. ביום 3.5.23 התובע הבחין בפרסום והודיע לנתבעת כי "אם השקר לא ימחק בדקות הקרובות תוגש נגדך תביעה אזרחית בשעות הקרובות". בתגובה, כתב הנתבע "תכין הרבה כסף לעמלות בית משפט, פדופיל, כי אמת דיברה. מי שמתעסק באופן אובססיבי באברי המין של ילדים ראוי שפדופיליותו תיחשף, אדרבה, תתבע". בתביעה נטען כי לנתבעת ישנם 196 חברים בפייסבוק ולנתבע 1,621 חברים בפייסבוק. שניהם גם תייגו את התובע. הנתבעים מחקו את הפרסומים רק לאחר שהם הגיעו למאות ואלפי אנשים שצפו בהם ובכך שמו של התובע נפגע קשות, במיוחד לאור העובדה שהתובע לימד בשנים האחרונות מאות תלמידים.

בכתב ההגנה נטען כי התובע הוא מנכ"ל ומייסד ארגון "בצלמו" אשר עמד מאחורי הגשת עתירה מנהלית במסגרתה נדרש בית המשפט לחייב מוסד חינוכי להכריח תלמיד בן 9 שנים המתמודד עם סוגיות הנוגעות לזהותו המגדרית, ומזדהה כבן מגיל צעיר, ללבוש בגדי ילדה. כן נדרש בעתירה לחייב את המורים והתלמידים האחרים שלא להתייחס אל התלמיד כבן. כן נטען כי התובע ואביו שהינו יו"ר ארגון בוחרים במשפחה – התנועה לחיזוק ערכי המשפחה, פרסם את דעותיו נגד הקהילה הגאה ברשת ובכתב עת. זהו הרקע לוויכוח שהתנהל ברשת הפייסבוק בין התובע לנתבעים בעקבות העתירה והנושאים הרגישים שעלו בה. עוד נטען כי הנתבעים חובקים ילד משותף אשר אף הוא עבר תאמה מגדרית בגיל צעיר והנתבעים מצויים במחלוקת חריפה עם התובע. הפרסומים נושא התביעה נעשו במסגרת ויכוח אידיאולוגי, שהוא לעיתים סוער ובוטה, הוא נסב סביב ילדים המזדהים במגדר שאינו תואם את מינם הביולוגי. הפרסומים נושא תביעה זו נכתבו תגובות ברשת הפייסבוק ביום 2.5.2023 וביום 3.5.2023, ונמחקו באותו יום (3.5.2023), תוך שעות ספורות מבקשתו של התובע. הנתבעים והתובע הגיבו כולם לפרסום מאת מר יוסף כהן שהינו חבר של הנתבעים ברשת הפייסבוק. בפוסט שכתב כהן, שיתף וביקר בחריפות פרסום שכתב התובע שכותרתו "פוסט המשך בעקבות

האמא המבולבלת מגבעת שמואל" בו הפנה התובע שאלות לאימו של התלמיד נושא העתירה ושאל אותה "יכול להיות שהכאב הנורא על הטרגדיה של אובדן התאום תורגם על ידי הבת, אולי באופן לא מודע, כרצון שהיא תהיה בן?; באיזה שלב בחיים חשבת לחשוף את בתך לכך שיש גיל שבו ההבדל בין בנים לבנות הופך ליותר משמעותי?; האם את חושבת לתת לבתך חוסמי התפתחות מינית והורמונים של המין השני? אמרת שאת דואגת לה, האם את מודעת לנזקים הבלתי הפיכים שלהם? האם את מבינה שזה אומר שהיא תהיה עקרה? האם את מתכוונת לדאוג לה לכריתת שד כפולה? או שאת משאירה לה את ההחלטה בעניין? האם בגיל 3.5 הסברת לה מה המשמעות של השינוי ובפרט מה המשמעות של זה ביחס לאפשרות שלה ללדת ילדים? ...האם את מכירה את המחקרים המדברים על הדבקה חברתית והקפיצה של מאות אחוזים בקרב ילדים ובני נוער הסובלים מדיספוריה מגדרית?"

בכתב ההגנה נטען כי בפרסומים אחרים התובע כינה את אימו של התלמיד "שקרנית שמתעללת בביתה" וטען שהיא שכנעה את הבת שלה לחשוב שהיא בן וזאת התעללות. וכי כהן בפרסומו ביקר ישירות ובחריפות את הפרסומים של התובע. לאחר שהגיב התובע בעצמו לפרסום, הגיבה לו הנתבעת וכתבה כי על התובע להתעסק באיברי המין של עצמו ולצאת לילדים מהתחתונים, וכן שכל אחד שמחליט להתעסק באברי המין של ילדים שעברו התאמה מגדרית, ראוי להיקרא פדופיל. הנתבעת הבהירה במפורש בתחילת דבריה כי אין לה שום כוונה לטעון כי התובע נמשך לילדים, ובוודאי שלא פוגע בילדים מינית. כל מי שנתקל בדיון זה היה בהכרח קורא את הדברים שכתבה הנתבעת ומבין אותם כפי שנכתבו. לאחר שאיים התובע בתביעה על הנתבעת, הבהירה הנתבע את תגובתו באמצעות חזרה פשטנית על המילה פדופיל, וכתב "שמי שמתעסק באופן אובססיבי באברי המין של ילדים ראוי שפדופיליותו תיחשף". כלומר אף מתגובה זו ברורה לחלוטין כוונתו של הנתבע שחזר על מילותיה של הנתבעת. כל התגובות נמחקו שעות בודדות לאחר כתיבתם ואיום התובע. לאחר מכן נמחק גם הפרסום של כהן ואתו כל התגובות שהיו באותו הדיון. עוד נטען כי המילה "פדופיל" היא לכל היותר מילת גנאי חריפה. הנתבעים הגיבו לכך שהתובע מתעסק באברי מין של ילדים על ידי כך שהוא הגיש את העתירה נגד התלמיד, ומפרסם מאמרים על איברי המין של קטינים שעברו התאמה מגדרית. עמדתם של הנתבעים היא שעיסוק ציבורי באברי מין של ילדים הוא מעין הטרדה מינית נגדם - הנתבעים מכירים מחוויה אישית של בנם, כי זה מביך ומשפיל שאנשים זרים חושבים ומתייחסים לאיברי המין שלו. ואף לא אחת מהתגובות נושא התביעה לא זכתה להתייחסות כלשהיא ברשת. ביחס לגובה הנזק נטען כי מדובר בשתי תגוביות בתוך דיון אינטרנטי, שאף אחד לא התייחס אליהן, וככל שנגרם נזק הוא מזערי וזניח.

הראיות

התובע הגיש תצהיר ובו מסר כי ביום 3.5.2023 חבר הפנה אותו לפרסום שפרסמו אודותיו ברשת הפייסבוק. בפרסום ראה שנתבעת פרסמה כי הוא "פדופיל". מיד לאחר שראה את הפרסום הודיע לנתבעת: "אם ההודעה השקרית לא תימחק בדקות הקרובות תוגש נגדך תביעה אזרחית", בתגובה פרסם הנתבע גם הוא כי התובע "פדופיל" וציין אימת דיברה, הוא הוסיף: "ראוי שפדופיליותו תיחשף". הפרסום נעשה בתגובה לשיח ענייני בשאלה האם יש להסליל ילדים להליך של שינוי מין, ויכוח שנוצר בעקבות סיפור של אישה שהחליטה שהבת שלה היא בן ולדעת התובע הסלילה אותה להליך של כריתת חזה. היא התראיינה על כך בטלוויזיה והתובע פרסם את דעתו בנושא. יוסף כהן שחולק על דעת התובע העלה פוסט בתגובה לפוסט שפרסמם התובע ובתגובות לאותו פוסט פרסמו הנתבעים שהתובע "פדופיל". עוד מסר כי בבדיקה שערך מצא כי לנתבעת היו 153 עוקבים בפייסבוק ולנתבע היו 1,621 חברים בפייסבוק ותייגו גם את התובע, כך שהדיבה הגיעה למאות אנשים. באותה העת היו לתובע 4,996 חברים בפייסבוק. לאחר שעות רבות מהפרסום הפוסט והתגובות נמחקו, ולאחר שהנתבעת התייעצה עם עו"ד. התובע הצהיר עוד כי במועד בו פרסמו הפרסומים עבד בהוראה ולכן הנזק הנגרם מהפרסום עלול היה להחריב את חיו, הוא עובד בהוראה באופן רציף במשרה מלאה כבר 13 שנים, בשנים האחרונות למד משפטים, הקים עמותה והוא פעיל ציבורי, דבר שמגדיל את היקף הפגיעה.

מטעם הנתבעים הוגשה חוות דעת של מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר בה נאמר בעיקר כי שיח עוין, בריונות רשת והפצת מידע כוזב ברשתות החברתיות מהווים גורם סיכון נפשי משמעותי לצעירים המתמודדים עם סוגיות הנוגעות לזהות מגדרית, וזאת על רקע פגיעות מוקדמת הנובעת מחשיפה מוגברת לאפליה, הדרה, דחייה ופגיעה בתמיכה החברתית והמשפחתית, ולכן חשיפה לפרסומים פוגעניים מסוג זה עלולה לגרום או להחמיר תחושות בדידות ודחייה, פגיעה בדימוי העצמי ובזהות המגדרית, תסמיני דיכאון וחרדה, סיכון להתנהגויות אובדניות והתנהגויות סיכון נוספות, וכן לערער את מעגלי התמיכה החיוניים לצעירים אלה. על יסוד עיון בפרסומי התובע שהועברו למומחה, נקבע כי הם כוללים שימוש במונחים פוגעניים, שלילת הלגיטימיות של זהות מגדרית ומענים טיפוליים מותאמי זהות, עידוד טיפולי המרה והשתלחות במי שתומכים בקטינים המתמודדים עם סוגיות מגדריות, ולכן הם מגלמים בפועל את מכלול גורמי הסיכון שתוארו. מדובר בפרסומים בעלי פוטנציאל פוגעני ממשי ומשמעותי מבחינה נפשית, רגשית וחברתית, כחלק מתופעה רחבת היקף המחייבת צמצום השיח הפוגעני והאלימות המילולית במרחב הדיגיטלי.

כמו כן הגש תצהיר של יוסף כהו אשר הצהיר כי ביום 2.5.2023 העלה צילום מסך של פרסום שעשה התובע בחשבון הפייסבוק שלו, והביע דברי ביקורת על דברי התובע. הפוסט עסק באימו של התלמיד שבעניינו הוגשה עתירה לשם סילוקו מבית הספר בשל זהותו המגדרית. פרסום התובע השתמש בשפה פוגענית והתייחס בפרסומו לקהילה הטרנסית כמחלה מדבקת. הפוסט שפרסם כהן עורר שיח וזכה לתגובות רבות, גם התובע הגיב לחלק מן התגובות. הנתבעת שהיא חברה של כהן

בפייסבוק טענה בתגובה לפרסומיו של התובע כי עליו להתעסק באיבר המין של עצמו ולצאת לילדים מהתחתונים, וכן ציינה כי לדעתה כל אחד שמחליט להתעסק באברי המין של ילדים ראוי להיקרא "פדופיל". בתגובה איים התובע על הנתבעת בהגשת תביעה. הנתבע שאף הוא חבר של כהן בפייסבוק הגיב כחלק משרשור התגובות לאיומיו של התובע, והצדיק את דבריה של הנתבעת וחזר על הדעה שמי שמתעסק באופן אובססיבי באברי המין של ילדים ראוי שפדופיליותו תיחשף. באותו ערב כתבה לו הנתבעת הודעה פרטית ובה ציינה כי היא מודה לו על כך שכתב על ההתעסקות האובססיבית של חבורת הגברים האלה באיברים הפרטיים של ילדים והסבירה שזו נקודה מאוד רגישה אצלה והתגובות שלהם מוציאות אותי מאיזון. למחרת, כתבה לו (לכהן) הנתבעת הודעה פרטית נוספת בה ציינה כי התובע איים עליה בתביעות דיבה, וביקשה ממנו למחוק את התגובות לפוסט שפרסם כהן. כהן מסר שניסה למחוק את התגובות אך מאחר שנבלעו בשרשורים מסועפים וצדדיים של תגובות לתגובות היה קשה מאוד למצוא אותן, ולכן החליט למחוק את כל הפוסט, וזאת כיממה לאחר שפורסם, ומספר שעות בודדות לאחר שהתובעת פרסמה את התגובות עליו.

הנתבע הצהיר כי ביום 2.5.2023 סיפרה לו הנתבעת בסערת רגשות על פרסום של כהן ובו צילום מסך של פרסום שנכתב על ידי התובע ולצדו הוסיף כהן כיתוב: "צאו לילדים מהתחתונים". אחרי שהנתבעת הפנתה את תשומת ליבו, ראה את הפרסום וסביר שמדובר בהמשך של התייחסות אלימה כלפי אמו של התלמיד כאילו היא מתכננת התערבות כירורגית אלימה בגופו, תוך שימוש בשפה בוטה כלפי אברי המין שלו כמו "כריתת שד", "חוסמי התפתחות מינית" , "תהיה עקרה", והאשים את האם כי בגלל שלבנה היה אח תאום שנפל בחודש השמיני להריון, היא מנסה להפוך את בתה לבן; בנוסף השתמש התובע בשפה פוגענית כלפי הקהילה הטרנסית כולה, תוך התייחסות לתופעה כמחלה מדבקת. כאב לילד המתמודד עם סוגיות מגדריות שהיה אז בן 13, הדברים הכאיבו לו והוא נפגע מהם באופן אישי. הנתבעת סיפרה לו כי לפרסומו של התובע היו תגובות תומכות, תוך שהם מחריפים את השיח ומשתמשים בביטוים גסים ופוגעניים כמו: "יש אנשים שנכנסים לתחתונים של ילדים וחותכים להם את איברי הרבייה, שזה לסרס אותם, ויש כאלה שכורתים שדיים בריאות ומסרסים בנות" וזה גרם לנתבעת לחשוב על זה שהתייחסות כה ישירה וכה בוטה לאיברי מין של ילדים קטינים מעלה קונוטציה של שיח פדופילי, וכי בכוונתה לכתוב זאת ברשת והוא צידד בה. לאחר שראה שהתובע איים על הנתבעת בתביעה הוא חש שאינו יכול לשתוק ושב על דבריה של הנתבעת לפיהם "מי שמתעסק באופן אובססיבי באברי המין של ילדים ראוי שפדופיליותו תיחשף", וכינה את התובע "פדופיל". הוא מסר שלא התכוון להאשים את התובע בכל מעשה פלילי או לחוות דעה לגבי העדפותיו המיניות של התובע. מדובר בוויכוח פוליטי עם אדם שבעצמו השמיע דברים בוטים ופוגעניים שמשמעותה הובהרה על ידי צירוף האמירה כי מי שמתעסק באופן אובססיבי באברי המין של ילדים ראוי שפדופיליותו תיחשף, ובתוך שרשור תגובות שכללו התנצחויות הדדיות בנושא כאשר הפוסט של כהן נמחק לבקשתה של הנתבעת לאחר שעות בודדות.

תיק חיצוני:

הנתבעת הצהירה כי ביום 2.5.2023 נחשפה ברשת הפייסבוק לפוסט ששיתף יוסף כהן ובו צילום מסך של פרסום אותו פרסם התובע, לצידו הוסיף כהן את הכיתוב: "צאו לילדים מהתחתונים". בפרסום פנה התובע לאמו של התלמיד שהתפתח בעניינו דיון ציבורי לאחר שהוגשה עתירה בדרישה לחייב את המוסד החינוכי בו למד לחייבו להתלבש כבת ושהמורים והתלמידים האחרים לא יתייחסו אליו כבן, התובע ניסח את פנייתו כשאלות אך למעשה מדובר בהטחות קשות, תוך שימוש בשפה פוגענית. הפוסט של יוסף כהן עורר שיח וזכה לתגובות ומגוונות בין היתר כאלה שהביעו עמדתם באופן בוטה ופוגעני. למקרא תגובות אלו חשה הנתבעת זעזוע וכאב אדיר והגיבה לפוסט של כהן וציינה שההתעסקות באיברי המין של ילדים היא בלתי ראויה ומעוררת קונוטציה של שיח פדופילי; עוד כתבה כי מעתה תכנה כל מי שעוסק ומפיץ דעותיו על איברי מין של קטינים כפדופיל כדי להמחיש את האבסורד והפגיעה העולים מדבריהם של גברים בגירים בעניין איברי המין של קטינים וכדי לזעוק את כאבם על דרך ההקצנה. בתגובה לתגובה שלה לפוסט של כהן משתמש פייסבוק בשם דוד בן מאיר רשם "יש אנשים שנכנסים לתחתונים של ילדים וחותכים להם את איברי הרבייה, שזה לסרס אותם ויש כאלה שכורתים שדיים בריאות ומסרסים בנות וכל מה שיש לך לעשות זה לטמון את הראש בחול?". היא מסרה שהרגישה מותקפת ומה שעמד לנגד עיניה הוא כאבו האדיר של בנה והבושה שהוא נאלץ להתמודד עמה ולכן באמצעות שתי תגובות עוקבות הגיבה "פדופיל" ובשנייה רשמה "תתעסק באיברי המין של עצמך". היא הסבירה שהשימוש בכינוי הגנאי "פדופיל" היה בהמשך לתגובתה הקודמת שבה הבהירה כי התעסקותו החוזרת ונשנית בפרטיותם ובאיבריהם המוצנעים של ילדים קטינים, מעוררת קונוטציה של שיח פדופילי. ברור לקורא הדברים כי לא הייתה כל כוונה לטעון שהתובע נמשך מינית לילדים קטנים וכי הדברים נאמרו כחלק מוויכוח אידיאולוגי חריף שעסק בפרסום של התובע. היא הוסיפה שהתובע מפרסם מאמרים וגילויי דעת בנושא בתקשורת וברחבי האינטרנט, והעמותה בה הוא משמש כיו"ר מובילה מאבקים ציבוריים בנושא זהות מגדרית. היא הצהירה שלמחרת ביום 3.5.2023 נכנסה לפייסבוק וראתה שכמה שעות קודם לכן התובע פרסם תגובה בה איים שאם לא תמחק את תגובתה הוא יתבע אותה; לאחר התייעצות עם חברה היא מחקה את כל התגובות שבהן השתמשה במילה "פידופיל", כמו כן פנתה ליוסף כהן וביקשה שימחק את הפוסט שפרסם, והוא השיב לה תוך זמן קצר כי עשה כבקשתה ומחק את הפוסט.

לאחר שמיעת עדות של מומחה הנתבעים, הגיעו הצדדים להסכמה דיונית כי פסק הדין יינתן על סמך החומר שהוגש לתיק לאחר הגשת סיכומים בכתב.

המומחה בעדותו מסר בקצרה כי נתבקש לחוות דעה מקצועית כללית בתחום בריאות הנפש של ילדים ונוער לגבי השפעתו של שיח עוין ברשת על אוכלוסיות מיעוט, ובפרט על קטינים המתמודדים עם סוגיות מגדריות; הוא הבהיר כי עיין רק בפרסומים שהוצגו לו על ידי ב"כ הנתבעים, לא ערך סקירה עצמאית של כלל דפי הפייסבוק או הטוויטר של התובע, ולא חיפש תגובות שלא נכללו בחומר

שהועבר אליו. כמו כן העיד כי לא בדק קלינית אדם כלשהו שנפגע ישירות מן הפרסומים הספציפיים, ולא פגש את האם או את הילד שאליהם התייחס חלק מן השיח הציבורי שנדון בתביעה. הוא הגדיר את מוקד עמדתו כקביעה ששיח רעיל ברשת הכולל התייחסות פוגענית, כינויי גנאי ומידע כוזב עלול להזיק לבריאותם הנפשית של קטינים המשתייכים לאוכלוסיות מיעוט. כדוגמה למידע כוזב הפנה לפרסומים המציגים את מערכת הבריאות שמסלילה קטינים להתערבויות מגדריות, או המתארים טיפולי התאמה מגדרית כסירוס, והסביר כי לשיטתו תיאורים אלה אינם נכונים מקצועית. העבודה הטיפולית היא חקר זהות ולא הכוונה למסלול טיפולי מוכתב, ובפרט בגיל שש לא מדברים על התערבויות רפואיות מכל סוג, אך ורק פסיכולוגיה. עוד העיד כי גם כאשר קיימת מצוקה, תמיכה וקבלה של הסביבה עשויות לכלול מתן אפשרות לילד לבטא את עצמו חברתית, אך אין מדובר בשאלה פשוטה או אחידה, והדבר תלוי בנסיבות הקונקרטיות של כל ילד. בחקירה מסר כי פגש ילדים בודדים עם שאלות של זהות מגדרית מתחת לגיל 6, וכן פגש לא מעט ילדים מתחת לגיל 18 שעשו שינוי חברתי כזה או אחר, וכי אינו מורה לילדים או להורים לבצע שינוי חברתי, אלא עוסק בחקר זהות ובהבנת מצבו של המטופל. הוא מסר שאין בידיו מעקב שיטתי על מה שקורה למטופלים לאחר גיל 18. המומחה בעדותו ביצע הבחנה בין הלגיטימיות הציבורית של עצם קיום דיון בנושא, לבין השפעותיו הנפשיות של תוכן מסוים. לדבריו, גם אם מותר לומר דברים מסוימים, אין פירוש הדבר שאין להם השלכות. אמירות שקריות, מעליבות או מכנות אוכלוסיות שלמות בשמות גנאי עלולות לפגוע במי שנחשפים אליהן. לשיטתו פרסומים הקוראים להורים תומכים מתעללים או שקרנים, או המציגים תמיכה בילד בעל שונות מגדרית באור מבזה ומאיים, אינם פוגעים רק בילד המסוים או במשפחתו, אלא גם עלולים לערער את נכונותם של הורים אחרים להעניק תמיכה לילדיהם מחשש לביוש ולהשפלה ציבורית, בכך נפגעות מערכות התמך שהן קריטיות במיוחד לקטינים עם שונות מגדרית.

בסיכומים טען התובע כי הנתבעים פרסמו שהתובע הוא "פדופיל". מדובר בהאשמה בעבירה פלילית חמורה שמטרתה השפלתו של התובע תוך סיכון של פגיעה בלתי הפיכה במשפחתו בעבודתו כמורה וכעו"ד ובקשריו החברתיים. גם לאחר שהנתבעים הוזהרו ונדרש מהם למחוק את הפרסום חלפו כ-24 שעות עד שקיבלו יעוץ מעו"ד כדי למחוק את הפרסום. לנתבעת ישנם 196 חברים בפייסבוק ולנתבע 1,621 חברים בפייסבוק .שניהם תייגו את התובע בפרסומים נשוא התביעה ובכך הפיצו את הפרסומים גם לכל חבריו של התובע, שלו 4,996 חברים בפייסבוק. הוא ציין שבעקבות שיח בעניין שינוי מין לילדה בגיל 3.5 והשלכותיו, פרסמה הנתבעת פרסום בפייסבוק בו נכתב שהתובע הינו "פדופיל". הפרסום קיבל שני סימני חיבוב. לאחר 5 שעות נודע לתובע מחבר כי פורסם אודותיו לשון הרע. התובע הגיב לתובעת "אם השקר לא ימחק תוגש נגדך תביעה אזרחית בשעות הקרובות". לאחר כחצי שעה ומשלא נמחקה ההודעה שב התובע והגיב "אם ההודעה השקרית לא תימחק בדקות קרובות תוגש נגדך תביעה אזרחית". לאחר 3 שעות הנתבע הגיב לתובע: "תכין הרבה כסף לעמלות בית משפט, פדופיל, כי אמת דיברה. מי שמתעסק באברי המין של ילדים ראוי שפדופיליותו

תיחשף. אדרבה, תתבע". התובע הגיב לנתבע: "כתובת שלך לצורך התביעה? טלפון? ת.ז ?". עוד באותו היום הנתבעת התכתבה בהתכתבות פרטית עם יוסף כהן שכתב את הפוסט עליו היו התגובות בהתכתבות, הנתבעת מודה כי היא יצאה מאיזון, היא מגזימה והיא נכנסת בהם. יחד עם זאת היא לא מחקה באותו היום את הפרסום. היא פרסמה בדף האישי שלה פרסום שרק החברים שלה רואים ואילו האנשים שנחשפים לפרסום הדיבתי לא רואים אותו לפיו מעכשיו מתכוונת לכנות אנשים שלא מסכימים אתה בתואר פדופיל והיא אף קוראת לחבריה לנהוג כמותה.

התובע טען שהאשמה בפדופיליה היא מהדברים הפוגעניים והמשפילים ביותר שניתן לטפול על אדם. הנתבעים אשר חלוקים בדעתם על התובע בנושא הסללת קטינים לשינוי מין, במקום לנהל דיון ענייני ולהביע את דעתם בעניין תקפו את התובע באמצעות לשון הרע פוגעני והאשימו אותו כאילו הוא פדופיל תוך חזרה על הדברים. המומחה של הנתבעים העיד שהאשמת אדם כפדופיל היא אירוע חריג מאוד ולא עומדת במבחן כינוי סתם גנאי או זוטי דברים. גם כאשר התובע איים על הנתבעים בתביעה הם סירבו למחוק את הפרסום משך כ- 24 שעות. לנתבעת 153 חברים בפייסבוק ולנתבע היו 1,621 חברים .לתובע שתויג גם 4,996 חברים, ולכולם הגיע הפרסום. על הפרסום של הנתבעת ישנם שני סימוני לייק המוכיחים כי לפחות 2 אנשים שונים הגיבו לפרסום וניתן להעריך כי ראו את הפרסום אלפי אנשים. לנתבעים אין כל הגנה. הנתבעים האשימו את התובע בכך שהוא פדופיל. מדובר בקביעה עובדתית שאינה חוסה תחת הגנת חופש הבעת הדעה. הנתבעים לא הכירו את התובע לפני הפרסום ולא טענו כי אמת דברו. הפרסום גם חרג ממתחם הסבירות וחזקה שהפרסומים נעשו שלא בתום לב; נתבע 2 הוא עורך לשעבר של החדשות כל בו חיפה והקריות ולכן יש חשיבות גבוהה יותר לפרסום שלו, ועליו להיזהר יותר מאדם רגיל. הוכחה גם כוונת הנתבעים לפגוע בתובע ויש לחייבם בכפל פיצוי. מדובר בפרסום כפול של שני אנשים שאמנם הם בני זוג , אך מדובר בשני פרסומים שונים ולכל אחד קהל חברים שונה שלא לכולם ידוע שהם בני זוג, ועל אף שהנתבעים מחקו את הפרסום לאחר שקיבלו עצה מעו"ד הם לא הביעו חרטה ולא התנצלו בפני התובע וכל מי שנחשף לפרסום.

הנתבעים טענו בסיכומים כי עניינה של התביעה בוויכוח פוליטי אידאולוגי בעקבות פוסט שפרסם התובע בו האשים אם שתומכת בבנה כמתעללת, כמו שהם תומכים בבנם. הנתבעים הגיבו לתגובה בתוך שרשור ארוך של התנצחות אידיאולוגית ודבריהם זכו לחשיפה אפסית אם בכלל, וככל שמישהו זולת התובע נחשף אליהם מובן שהדבר נעשה בתוך קונטקסט מובחן וברור שאינו מאפשר לראות בפרסומים כניסיון ללמד אמת עובדתית אלא כביקורת על התבטאויותיו של התובע בעניין ציבורי. במסגרת התגובות הגדירה הנתבעת את כוונתה לשימוש במילה "פדופיל" לפני שעשתה כן, באופן שהבהיר לכל מי שנחשף לכך כי הנתבעת סבורה כי שיח על איברי מין של קטינים איננו ראוי ומעורר קונוטציה פדופילית, לכן היא כינתה את מי שעסק באברי מין של קטינים "פדופיל". הנתבעים לא ייחסו שום עובדה לאף אחד, אלא הביעו ציורית את מורת רוחם מעיסוק באברי מין

של קטינים. התובע בעצמו נקט לשון פוגענית וקשה כנגד פלח האוכלוסייה עליהם נמנים הנתבעים ובנם. פרסומי הנתבעים שהו באוויר פחות מיממה ונמחקו שעות בודדות לאחר שהתובע ביקש זאת מן הנתבעים ואיים בתביעה אם לא ייעשה כן. עוד נטען שלתובע לא נגרם כל נזק ותפוצתם של הפרסומים אפסית אם בכלל, והתובע כלל לא הוכיח כי איש מלבדו נחשף אליהם. כן נטען כי עובר לפרסום התגובות על ידי הנתבעים פורסמו תגובות רבות וויכוח בין תומכי דברי התובע לבין מתנגדיהם, במסגרת הוויכוח שהתאפיין בסגנון מר ובוטה, פורסמו בין היתר תגובות פוגעניות בידי מספר אנשים שבקישו לתמוך בעמדת התובע בין יתר התגובות הנתבעת עצמה הבהירה כי ההתעסקות של הכותבים באברי מין של קטינים היא בלתי ראויה ומעוררת קונוטציה של שיח פדופילי. תגובות הנתבעים נבלעו בשיח שהיה כולו בסגנון בוטה. הנתבע הבהיר בגוף הפרסום שלו כי כוונתו היא שאין זה הולם לפרסם על איברי מין של קטינים. כל קורא היה מבין את הקונטקסט של הדברים. הנתבע לא ביקש לטעון כי התובע הינו פדופיל כעובדה אלא הביע דעתו על פרסומו וכביקורת על כתיבתו ועיסוקו הציבורי של התובע בנושא. הנתבעת אף פרסמה במקביל פוסט שבו ציינה: "מעכשיו כל אחד שמחליט להתעסק באברי המין של ילדים אני קוראת לו פדופיל... לא מסוגלת יותר להכיל את הפוגענות שלהם. שיתעסקו באברי המין של עצמם ויצאו לילדים מהתחתונים".

עוד נטען שעבור הנתבעים שהם הורים לילד המתמודד עם סוגיות מגדריות, השיח שהתובע מוביל סביב נושא זה ברשתות החברתיות מצוי בדמם ממש. חוות דעתו של המומחה הוכיחה כי שיח עוין על גיוון מגדרי ברשתות החברתיות, מהווה טריגר לחוויות קשות של הדרה חברתית, ערעור הדימוי העצמי ואף התפתחות דיכאון, חרדה ונטיות אובדניות בקרב צעירים הנמנים על קבוצה זו. דברי התובע פגעו בנתבעים פגיעה אישית, ותגובות הנתבעים נעשו לשם הגנה על עניין אישי כשר. הם נכתבו בשפה קשה מתוך שאט נפש נוכח פרסומיו הקיצוניים של התובע ושל תומכיו כביקורת על הדברים שכתב התובע בעניין ציבורי אגב שיח ברשת. מדובר הבעת דעה בלשון ציורית על עמדותיו של התובע, ללא כל יומרה להציג עובדות. כמו כן, דברי הנתבעים חוסים תחת הגנת זוטי דברים שכן התגובות נבלעו בהמון; לתובע ישנה היכולת לפרסם הכחשות ותגובות מתאימות. לטענתם התובע הציע לנתבעים הסכם לפיו: אם ימחקו את תגובותיהם - הוא לא יגיש נגדם תביעה. משקיבלו הנתבעים את הצעתו ומחקו את התגובות מושתק הוא לדרוש סעד כנגד הנתבעים בגין אותן תגובות שנמחקו לבקשתו. כמו כן התובע גרם לנתבעים נזק ראייתי בכך שדרש מהם למחוק חלק חשוב מן הראיות שיכלו לשמש אותם כדי להוכיח את טענותיהם במסגרת ההליך.

דיון והכרעה

אין מחלוקת שהרקע לפרסומים נשוא התביעה הוא פרסום של התובע אשר התייחס לראיון טלוויזיוני שנתנה אם לתלמיד המתמודד עם סוגיות מגדריות, בעניינו הוגשה עתירה מנהלית לחייב

את המוסד החינוכי בו למד להתייחס אליו לפי זהותו המינית הביולוגית. בפוסט זה, התובע ניסח שאלות ביקורתיות כלפי האם. הוא תהה האם כאבה של האם על אובדן תאום זכר בחודש השמיני להריונה תורגם לרצונה שבתה תהיה בן; הוא שאל: האם היא מתכוונת לארגן לה כריתת שד כפולה, ולתת לה חוסמי התפתחות מינית והורמונים של המין השני, והאם אמרה לה שהיא תהיה עקרה. ביום 2.5.2023, יוסף כהן, חבר פייסבוק של הנתבעים, שיתף את פרסומו של התובע בחשבון הפייסבוק שלו, בצירוף ביקורת שכתב: צאו לילדים מהתחתונים. פוסט זה עורר דיון סוער ותגובות רבות; הנתבעת הגיבה לפוסט של כהן, וכתבה, ביום 2.5.2023, בחשבון הפייסבוק שלה: מעכשיו כל אחד שמחליט להתעסק באברי המין של ילדים, אני קוראת לו פדופיל. תעשו כמוני. תודה ליוסף כהן ולרעות בן יעקב על הרעיון. לא מסוגלת להכיל יותר את הפוגענות שלהם. שיתעסקו באברי המין של עצמם ויצאו לילדים מהתחתונים. בהמשך, בתגובה למשתמש אחר בשם דוד בן מאיר, שכתב: יש אנשים שנכנסים לתחתונים של ילדים וחותכים להם את איברי הרבייה, שזה לסרס אותם. ויש כאלה שכורתים שדיים בריאות ומסרסים בנות וכל מה שיש לך לעשות זה לטמון ראש בחול? הנתבעת כינתה את דוד בן מאיר "פדופיל" והוסיפה: תתעסק באיברי המין של עצמך. לאחר מכן כשהתובע הגיב לאחת מהכותבות, הנתבעת כינתה את התובע "פדופיל". התובע, שהבחין בפרסום הנתבעת ביום 3.5.2023 בשעות הבוקר, דרש ממנה למחוק את הפרסום תוך איום בתביעה. בתגובה לאיום זה, פרסם הנתבע כי התובע הוא "פדופיל", והוסיף: כי אמת דיברה. מי שמתעסק באופן אובססיבי באברי המין של ילדים ראוי שפדופיליותו תיחשף. אדרבה, תתבע. תגובה לכך, פנה התובע לנתבע וביקש לקבל את כתובתו, טלפון ותעודת זהות לצורך הגשת התביעה. באותו יום, פנתה הנתבעת ליוסף כהן בהודעה פרטית וביקשה ממנו למחוק את תגובותיה בשל איומי התביעה, ובעקבות כך נמחקו הפוסט והתגובות כולם מהרשת בתוך זמן קצר.

בנושא שלבי בחינת האחריות בגין לשון הרע נפסק שבמצבים שבהם מתקיים היסוד של פרסום, ותוכנו מהווה לשון הרע כמובנו של מונח זה בסעיף 1 לחוק, יש להוסיף ולבחון אם מדובר בפרסום הנהנה מחסינות, קרי: זוכה בהגנות. כלומר, יש לבחון אם הוא נכלל ברשימת הפרסומים המותרים, אשר נקבע כי לא יהוו עילה למשפט לפי חוק איסור לשון הרע (סעיף 13 לחוק). בשלב הבא, יש לבחון אם מתקיימות בענייננו של אותו פרסום ההגנות הנוגעות לאמת הפרסום ולתום לבו של המפרסם (סעיפים 14-15 לחוק). בסופו של התהליך, אם ייקבע כי המפרסם אכן אחראי בגין לשון הרע, יידונו הסעדים הרלוונטיים תוך התייחסות אפשרית להקלות המנויות בסעיף 19 לחוק (ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך).

יסוד הפרסום

סע' 2 לחוק איסור לשון הרע קובע כי:

"(א) פרסום, לענין לשון הרע – בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות –

(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;

(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע".

נקודת המוצא היא שחוק איסור לשון הרע חל גם על פרסומים ברשת האינטרנט. פעולה ישירה, כגון כתיבת סטטוס או פוסט ברשת החברתית, היא פרסום כמובנו בחוק (רע"א 1239/19 יואל שאול נ' חברת ניידלי תקשורת בע"מ). פרסום תגוביות ברשת הפייסבוק מהווה פרסום על פי חוק איסור לשון הרע (ת"א (אשד') 40940-08-21 ביו - אייר נ' יסמין קופרשטיין. על פי סעיף 2(ב)(2) לחוק מאחר ומדובר בפרסום בכתב די בכך שהוא עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע. לפיכך, די בכך שקיים פוטנציאל שהפרסום נצפה על די אדם נוסף זולת התובע, כדי לעמוד בתנאי הפרסום הקבוע בסעיף 2(ב)(2) לחוק. בתמ"ש (ב"ש) 21757-10-11 פלונית נ' אלמוני, נפסק כי חזקה על משתמשי הפייסבוק כי הם יודעים כי תוכן אשר שלחו לחלל הרשת החברתית, מופץ מידית הן לחבריהם והן לחבריו של מי שפרסמו עליו את התגובה או הפוסט. מדובר בפרסום תגובות בפייסבוק שעלולים היו להגיע לאחרים זולת התובע, כדרישת סעיף 2(ב)(2) לחוק. לפיכך, יסוד הפרסום מתמלא במקרה דנן (ת"א 49510-03-21 מור נ' דדוב גולדמן).

לשון הרע

לאור האמור, יש לדון בשאלה האם הפרסום עצמו מהווה לשון הרע, כהגדרת מונח זה בחוק. בעניין זה נפסק כי הקביעה כי פרסום מהווה הוצאת לשון הרע אינה נלמדת אך מן המילים הפוגעניות כעומדות לעצמן, בפני עצמן. היא נלמדת בראש ובראשונה ממכלול הנסיבות שסבבו את הפרסום. לא המילים עצמן יוצרות את לשון הרע אלא הקונטקסט והנסיבות ועל פי הקשר הדברים (רע"א 2572/04 רפאל פריג' נ' "כל הזמן"). כמו כן, אין די בבחינת תוכן הפרסום, ויש לבחון גם את המדיום בו נעשה ואת הדרך שבה נעשה במסגרת אותו המדיום ואת השלכותיהם של עניינים אלו על היותו של הפרסום לשון הרע. נפסק שכשם שלא כל קריאת גנאי ברחובה של עיר מקימה עילת תביעה, כך אף לא כל פרסום מגנה ומגונה באינטרנט מהוה עילה. רבות מן התגובות באינטרנט הן דברי הבל ברמה ירודה, שכל בר דעת מבין כי אין לייחס להן כל משקל, וערכן העולתי הוא בהתאם (רע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק אי.טי.סי. [1995] החברה לשרותי בזק בינלאומיים בע"מ).

בענייננו, ייחוס לאדם היותו "פדופיל", במשמעות של אדם הנמשך מינית לקטינים, הוא ביטוי חמור ומבזה, הטומן בחובו פוטנציאל מובהק להשפלתו של האדם ולפגיעה בשמו הטוב, במעמדו החברתי והקהילתי, ביחסיו עם בני משפחתו ובמישור התעסוקתי. בפסיקה נקבע כי ייחוס תכונות או

מאפיינים עבריינים לאדם, ובכלל זה הצגתו כמי שנשקפת ממנו סכנה לקטינים או לאחרים, עשוי לעלות כדי "לשון הרע" כהגדרתה בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע. כך גם מקום שבו מיוחסת לאדם תכונה או התנהגות בעלת קונוטציה מינית ופלילית חמורה, אשר מטבעה עלולה לבזותו בעיני הבריות ולהשפילו. בהקשר זה נפסק כי כינוי אדם "פדופיל" הוא ביטוי העלול לפגוע פגיעה ממשית בשם הטוב (ת"א 39360-10-24 פלג נ' אחרק). יחוס לאדם מאפיינים עבריינים, או הצגתו כמי שמסוכן לקטינים או אחרים מהווה לשון הרע (תא"מ (חי') 39205-09-18 נטלה בובלי נ' דורון שפר, ת"א (אי') 23494-07-16 אלברטו ולטפריינד נ' מרסל עובדיה). חומרת הדברים מתעצמת מקום שבו הפרסום נעשה ברשתות החברתיות, נוכח פוטנציאל החשיפה המהיר והרחב, האפשרות להפצה חוזרת והקושי בהסרת הפרסום ובמניעת המשך תפוצתו, באופן העלול להעצים את היקף הנזק בהשוואה לפרסום באמצעים מסורתיים (רע"א 1239/19 יואל שאול נ' חברת ניידלי תקשורת בע"מ). בנסיבות אלה, ובשים לב למשמעותו האובייקטיבית של הביטוי, מדובר בהתבטאות פוגענית ומבזה, אשר נכנסת, לגדרי סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע.

הגנות

לא נטען שהדבר שפורסם היה אמת ולכן אין צורך לדון בהגנה שבסע' 14 לחוק איסור לשון הרע. ביחס להגנת תום הלב הקבועה בסע' 15 לחוק, תקום לנתבע הגנה אף במחיר פגיעה בשם הטוב של הנפגע, בהתקיים שני התנאים המצטברים: האחד, כי הנתבע עשה את הפרסום בתום לב; והשני, כי הפרסום נעשה באחת הנסיבות המנויות בסעיפי המשנה של סעיף 15 לחוק. להבדיל מהגנת אמת הפרסום, תחולתה של הגנת תום הלב אינה תלויה באמיתות הדברים שפורסמו (ע"א 723/74 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ). נטל הוכחת מרכיב "תום הלב" שבסעיף 15 מוטל על המפרסם, כשם שמוטל עליו להוכיח גם את הטענה שעשה את הפרסום באחת מן הנסיבות המפורטות בסעיף. עם זאת, את מרכיב תום הלב יכול המפרסם להוכיח, באמצעות החזקה הקבועה בסעיף 16(א) לחוק (ע"א 844/12 דניאל מולקנדוב נ' שרה פורוש).

בענייננו, התובע פרסם פוסט במסגרתו התייחס לראיון טלוויזיוני שנתנה אם לתלמיד המתמודד עם סוגיות מגדריות, וניסח שאלות ביקורתיות כלפי האם. בין היתר, הוא תהה האם היא מתכוונת לארגן לה כריתת שד כפולה, ולתת לה חוסמי התפתחות מינית והורמונים של המין השני, והאם אמרה לה שהיא תהיה עקרה. הוא ציין בפוסט שהפוסט מועלה לציבור כיוון שהריאיון שהאם נתנה היה ציבורי והזמין את הקוראים לענות על השאלות ועורר דיון ציבורי בעניין. על רקע זה, תגובות הנתבעים נכתבו במסגרת אותו דיון ציבורי והיוו התייחסות ישירה לדברים ולעמדות שהביע התובע בפוסט שפרסם, ולא עמדו בחלל ריק או במנותק מן ההקשר שבו נכתבו. במסגרת אותו שיח הנתבעת רשמה שהיא לא מסוגלת יותר להכיל את הפוגענות של כל מי שמחליט להתעסק באברי המין של ילדים, והיא תכנה אותו מעכשיו "פדופיל". היא הוסיפה "שיתעסקו באברי המין של עצמם ויצאו

לילדים מהתחתונים חלאות". גם אם ההבהרה שפרסמה הנתבעת ביחס למשמעות שבה השתמשה במונח לא הייתה בהכרח נגישה לכל מי שנחשף לפרסומים נשוא התביעה, משמעות הביטוי על פי לשונו וההקשר המיידי שבו נאמר, ובכלל זה סמיכות הדברים בין ההתייחסות לעיסוק של התובע באיברי מין של ילדים לבין השימוש במונח "פדופיל", ובהינתן אופיו של השיח והעובדה שהדברים נאמרו כתגובה ישירה להתבטאותו של התובע, ניתן להבין את הביטוי כהבעת סלידה וביקורת חריפה על תוכן פרסומו של התובע, ולא בהכרח כקביעה עובדתית שלפיה התובע נמשך מינית לקטינים או ביצע מעשים פליליים. כאמור, הנתבעת הבהירה בסמוך לביטוי כי כוונתה היא למי שבוחר "להתעסק באברי המין של ילדים", ואף הוסיפה קריאה להימנע מעיסוק כאמור. ולאחר מכן הנתבע הלך בעקבותיה וגם הוא הבהיר בתגובה ישירה ששלח לתובע, שהיא כן חשופה לעיני כל, בתגובה לכך שאיים על הנתבעת בתביעה, כי כוונתם הייתה לגנות ולהביע סלידה מהתוכן וההתבטאות של התובע כלפי קטינים ולא כקביעה עובדתית שלפיה התובע נמשך מינית לקטינים וכי הוא אכן "פדופיל".

תגובות הנתבעים, ובכלל זה השימוש במונח "פדופיל" נאמרו במסגרת הבעת דעה חריפה ובוטה ביחס להתבטאויותיו הפומביות של התובע. בחינת הביטויים על רקע לשונם והקשרם הכולל, ובפרט נוכח ההבהרות שמסרו הנתבעים הן בפוסט שפרסמה הנתבעת באותו ערב, שלפיה כוונתה הייתה למחות נגד עצם העיסוק באיברי מינם של קטינים, והן בתגובה ששלח הנתבע לתובע בה צוין במפורש כי "פדופיל" הוא מי שמתעסק באופן אובססיבי באיברי המין של ילדים, והבהיר שהביטוי שימש לגינוי עיסוקו של התובע בנושא, מוביל למסקנה כי הקורא הסביר לא היה רואה בדברים משום הצגת עובדה בדבר ביצוע עבירה פלילית בקטינים או בדבר קיומה של משיכה מינית לקטינים מצד התובע, אלא מדובר בביטויים שנאמרו כחלק משיח ציבורי טעון, בתגובה ישירה לדברים שפרסם התובע עצמו, ובמטרה להביע ביקורת ומורת רוח כלפי תוכנם. בנסיבות אלה; הביטויים נתפסים כהבעת דעה, גם אם חריפה ובוטה, ולא כקביעה עובדתית בדבר אירוע שהתרחש במציאות. הקורא הסביר, שהיה חשוף לפוסט ולתגובות בהקשרם הכולל, היה מבין כי מדובר בהבעת עמדה ביחס להתבטאויות התובע, ולא בייחוס עובדה קונקרטית המוצגת כאמת. ברור לקורא הסביר כי התגובות אינן מציגות עובדות. לפי לשונן והקשר הדברים, במיוחד לאור ההבהרות של הנתבעים כי כוונתם הייתה לצאת נגד ההתעסקות באיברי המין של קטינים. קורא סביר לא היה מייחס לתובע ביצוע עבירה פלילית בקטינים או נטייה מינית לקטינים, ולכן מדובר פרסומים שהם בגדר הבעת דעה ולא הצגת עובדה של דבר שארע בפועל.

מהפסיקה עולה כי ביקורת, ואף צורת ביטוי בוטה, עוקצנית ומתריסה, שנועדה לעורר דיון ציבורי ואינה מתיימרת להציג אמת עובדתית, אינה בהכרח בגדר עוולת לשון הרע. את הפרסום אין לבחון אך על פי המשמעות המילולית והדווקנית של המילים, אלא יש לפרשו על רקע מכלול נסיבות הפרסום וההקשר שבו נאמרו הדברים, כפי שהם עשויים להיתפס בעיני הקורא הסביר. ומקום שבו

קיימות מספר פרשנויות אפשריות לפרסום, יש להעדיף את הפרשנות שלפיה הפרסום אינו משמיץ, ככל שהיא מתיישבת עם לשונו והקשרו (ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ'). בענייננו, אף אם דברי הנתבעים נוסחו בלשון בוטה, עוקצנית וחריפה, בחינתם במכלול נסיבות הפרסום מלמדת כי עניינם בהבעת דעה ביחס לעמדותיו ולהתבטאויותיו הפומביות של התובע בסוגיה ציבורית שנויה במחלוקת. הנתבעת לא הסתירה את עמדתה ואת התנגדותה לעמדות שהביע התובע ביחס לסוגיות הנוגעות לזהות מגדרית של קטינים, והדברים הובאו במסגרת ויכוח ציבורי שבו הנתבעים הגיבו לפרסומו של התובע ולדעותיו. בנסיבות אלה, הקורא הסביר היה מבין כי הדברים משקפים את עמדתם הסובייקטיבית של הנתבעים ואת מורת רוחם מהתבטאויותיו של התובע, ולא שהם מתיימרים לקבוע עובדות אובייקטיביות בעניינו. גם דעה המובעת בלשון חריפה, בוטה או עוקצנית עשויה לחסות תחת ההגנה הנתונה להבעת דעה בעניין ציבורי לפי סעיף 15(4) לחוק, שכן חופש הביטוי כולל את האפשרות להביע ביקורת נוקבת בעניינים המצויים בשיח הציבורי (בג"צ 7150/16 המרכז הרפורמי לדת ומדינה התנועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' שרת המשפטים).

לכך יש להוסיף כי התובע הוא שיזם את הדיון הציבורי שבמסגרתו נאמרו הדברים, עת בחר לפרסם ברבים את עמדותיו והתייחסותו לסוגיה השנויה במחלוקת, ואף הזמין את ציבור הקוראים להשתתף בדיון ולהביע את עמדותיהם ביחס לשאלות שהעלה. משעה שהתובע הביא את עמדותיו לדיון פומבי ועודד את הציבור להגיב להן, היה עליו לצפות כי הדברים יעוררו תגובות, לרבות ביקורת החולקת על עמדותיו. אין בכך כדי לשלול את זכותו לשם טוב, ואולם יש בכך כדי להשליך על האופן שבו יש לפרש את ההתבטאויות שנכתבו בתגובה לדברים שפרסם ועל ההקשר שבו נאמרו. הפרסומים נשוא התביעה התייחסו לדברים שפרסם התובע עצמו ונכתבו במסגרת הדיון הציבורי שהתפתח בעקבותיהם. בנסיבות אלה, ובשים לב לאופיו הציבורי של הדיון ולתוכן הפרסום, יש להחיל עליו את הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 15(6) לחוק איסור לשון הרע. הנתבעים הבהירו כי תגובותיהם נבעו, בין היתר, מהיותם הורים לילד המתמודד עם סוגיות מגדריות ומהפגיעה האישית שחוו לנוכח האופן שבו התייחס התובע לסוגיה ולהורים המצויים במצב דומה. בנסיבות אלה, ובהיעדר אינדיקציה לכך שהפרסומים נעשו מתוך זדון או מטרה פסולה, ומאחר ותום לבם של הנתבעים נלמד מכך שלאחר שהתובע פנה לנתבעת והודיע לה כי אם לא תמחק את הפרסום יגיש נגדה תביעה, נענתה הנתבעת לדרישתו ומחקה את הפרסום בתוך זמן קצר. התנהלות זו מלמדת שכשהובהר לה כי התובע רואה בפרסום פגיעה בו, היא פעלה להסרתו ולא עמדה על הותרתו ברשת, כדי למנוע התדיינות שנושא. לכך מצטרפת העובדה שהפרסום היה באוויר פרק זמן קצר בלבד. בנסיבות אלה, גם אם אין בעצם המחיקה כדי לשלול את עצם קיומה של עילת תביעה, יש בה כדי להוות אינדיקציה להתנהלות בתום לב ולנכונות הנתבעת לצמצם את הפגיעה הנטענת.

מכל האמור מצאתי כי פרסומי הנתבעים חוסים בגדרי הגנת תום הלב הקבועה בסע' 15(4) ו-(6) לחוק איסור לשון הרע, ואין להטיל עליהם אחריות בגין הפרסומים נשוא התביעה.

התביעה נדחית.

בשים לב לכך שהצדדים לא עמדו על שמיעת מלוא העדים ובכך תרמו לייעול ההליך ולקיצורו, אני מחייבת את התובע בהוצאות הנתבעים בסך של 5,000 ₪.

ניתן היום, י"ג אלול תשפ"ו, 26 אוגוסט 2026, בהעדר הצדדים.

ודאד יונס גנאים, שופטת